

Voorwoord

Geachte lezer,

In 2015 waren we als genootschap zichtbaar in beweging. We hebben op veel plaatsen aan het verder ontwikkelen van ons gedachtengoed gewerkt. Door inzet van vele vrijwilligers en vakmensen voegden we hier nieuwe elementen toe, om meer dan ooit duidelijk te maken dat we als individu en als organisatie deel zijn van de samenleving en dat elk mens in zijn omgeving het verschil kan maken.

We geloven dat het onze bestemming is aan een menswaardige wereld bij te dragen. Dat is een sterk gevoelde verantwoordelijkheid die van ons zorgvuldigheid vraagt in het zoeken naar de balans tussen wat ooit is opgebracht en wat de wereld van ons vraagt. Aan de uitkomst van die zoektocht ontleen we als genootschap ons bestaansrecht – nu en in de toekomst. We werkten hard aan onze naamsbekendheid, die zo belangrijk is om, ook op termijn, voor de wereld om ons heen veel te kunnen betekenen.

We zijn financieel gezond en dat is een geruststellende gedachte. Door in beweging te zijn blijven we een genootschap dat kan helpen bouwen aan een liefdevolle en menswaardige samenleving.

Hoogachtend,

A. Wiegman,
bestuursvoorzitter

2015 – zichtbaar in beweging

Eind 2011 is door bestuur en districtsvoorgangers de visie *Eenvoudig apostolisch zijn* uitgewerkt, waarmee de koers van het genootschap voor de jaren 2012 tot en met 2015 werd uitgezet. In het voorwoord van het lidmatenjaarsverslag 2012 stond hierover:

“Door meerjarig te werken, kunnen we gericht werken aan ons ideaal. Ontwikkelingen die bijdragen aan de continuïteit en duurzaamheid van ons gedachtegoed vinden daarmee beter hun weg. Het bouwt een zekere rust in, waarmee zichtbare resultaten worden geboekt.”

Eenvoudig apostolisch zijn is het voornemen te willen leven volgens apostolische principes. Centraal daarbij staat de religieuze zoektocht naar inspiratie en wijsheid om ‘God als liefdemacht in mensen nabij te laten komen’, op grond van een gevoel van verbondenheid met de schepping. We richten ons op de toekomst, bewust van onze tradities en met dank aan voorgaande generaties.

De meerjarenvisie bestaat uit vijf inhoudelijke aandachtspunten. Deze waren in 2012: jeugd, jongeren en dertigers; in 2013: praktische levenswijsheid, krachtige zielsverzorging en zichtbaarheid en in 2014: gemeenschapsontwikkeling. Beheersmatig hielden wij ons aan twee uitgangspunten: uitgaven in de hand en een grotere dienstbaarheid van de landelijke organisatie.

Naast het uitwerken van deze meerjarenvisie bleven we oog houden voor de voortgaande ontwikkelingen binnen en buiten ons genootschap. Eind 2013, begin 2014 werd duidelijk dat er behoefte was aan een scherpere afbakening van de aandachtsgebieden waarop we ons wilden richten. Dit bleek onder meer uit:

- Tussentijdse evaluatie van het meerjarenprogramma 2012-2015
- De uitkomsten van de voorgangersconferentie van november 2013
- Jongerenraadpleging over de koers van het genootschap
- Aanbevelingen van de werkgroep ‘Groei’ (werkzaam: 2012-2015).

Belangrijke signalen waren daarbij:

- De noodzaak om krachtig in te blijven zetten op de kwaliteit van de eredienst;
- Een sterk gevoelde behoefte aan verdieping en openheid, alsmede een heldere visie op apostolische cultuur;
- Het besef dat iedere gemeenschap zelf grip moet en wil houden op (het tempo van) haar ontwikkeling;
- Prioriteiten stellen: onze tijd is beperkt, we kunnen niet alles tegelijk doen;
- Vraag naar duidelijkheid over de bevoegdheden én beperkingen van het bestuur;
- Het bewustzijn dat verandering moed en volharding vereist.

Na zorgvuldig overleg besloten bestuur en kring van districtsvoorgangers dat we vooral behoefte hadden aan:

- versterking van de wil onszelf en anderen blijvend te inspireren om antwoorden te vinden op levensvragen,
- grotere zichtbaarheid van het genootschap als plaats voor zingeving en praktische levenswijsheid, en
- een dienstbare landelijke organisatie die de ontwikkeling van de plaatselijke gemeenschappen ondersteunt.

Voor een voortvarende en deskundige aanpak van deze speerpunten startten we in de loop van 2014 met het programma *Zichtbaar in Beweging*. Ons toekomstbeeld daarbij is:

‘Het Apostolisch Genootschap staat midden in de samenleving en is bekend als inspiratiebron voor reflectie en praktische levenswijsheid met eigentijdse vormen van religieus beleven en is toegankelijk voor een breed publiek.’

We willen met het programma de volgende effecten bereiken:

- Het genootschap is aantoonbaar zichtbaarder in de samenleving. (bezoek website, vermelding op internet, in landelijke media, plaatselijk);
- We staan bekend als een aantrekkelijke en moderne religie, die mensen blijvend inspireert bij het zoeken naar eigen antwoorden op levensvragen. (meer externe bezoekers eredienst, bezoekers themasamenkomsten en instroom/uitstroom);
- De wekelijkse eredienst wordt beleefd als moment van bezinning, heeft inhoud, en is verdiepend, bemoedigend en inspirerend voor alle deelnemers. Uitnodigend voor oud en jong, beginnend of al jaren komend. (bezetting en waardering eredienst);
- Tenminste tachtig procent van de gemeenschappen heeft een heldere koers en voelt zich daarin erkend en gesteund, onder meer door een helder en ruim kader voor het genootschap als geheel. (vragen aan de gemeenschappen of dat zo is)

De resultaten van het programma *Zichtbaar in beweging* worden uiteindelijk gebruikt door de hele organisatie (dienstencentrum, plaatselijke gemeenschappen). Voor een deel is daar al sprake van, voor het deelproject 'versterking eredienst' zelfs al helemaal. Het uitvoeren van een programma is een middel, en heeft per definitie een tijdelijk karakter. De ambities en effecten van *Zichtbaar in beweging* kunnen niet in een tijdsbestek van één of twee jaar worden bereikt. Daarom loopt het programma van 2015 door naar 2016. Het programma is op veel plaatsen en lagen in de organisatie ingrijpend en leidt tot veranderingen. Deze vragen tijd, aandacht en energie.

De resultaten uit 2015 zijn de eerste schreden op weg naar de gewenste effecten. Ze geven aan dat de basis is gelegd en bevestigen ons vertrouwen dat we op de goede weg zijn.

- We ontwikkelden voor het programma praktische levenswijsheid vier leergangen, in de vorm van de themaontmoetingen 'waardevol opvoeden', 'zelfbewust zijn', 'investeren in je relatie' en 'omgaan met verlies'. Deze hebben inmiddels hun waarde bewezen;
- De apgen website is vernieuwd en toegankelijker gemaakt. Daarnaast hebben we de website 'vindhetantwoordinjezelf.nl' ontwikkeld.
- We stimuleren het lerend vermogen van verzorgers van erediensten door leeractiviteiten aan te bieden met bindende afspraken.
- Voor alle gemeenschappen is steun beschikbaar bij het actualiseren en uitvoeren van hun ontwikkelplannen.
- De landelijke ambitie om te groeien in ledental/sympathisanten is concreet gemaakt door de vorming van een groep gemeenschappen die daar gericht op in zetten.

De vooruitgang en resultaten blijven we in 2016 verder volgen.

Een korte beschrijving van de status van de projecten onder *Zichtbaar in beweging* volgt hierna.

Versterking eredienst in 2015

In 2015 zetten we de verdere ontwikkeling en uitvoering van leermodules voor eredienstverzorgers voort. De in 2014 ontwikkelde zes leermodules kwamen in 2015 beschikbaar voor de kringen van geestelijk verzorgers. Deze modules passen in een van de drie kerngebieden 'Zorg voor de ziel', 'Betekenisvolle ontmoetingen' en 'Pastorale zorg'. Ze zijn ontwikkeld om in de eigen kring met eigen kringleden te bestuderen. Daarnaast waren in 2015 zes vaardigheidstrainingen beschikbaar, zowel landelijk als regionaal.

Het project 'Versterking eredienst' leverde ook een bijdrage aan de begeleiding van recent aangewezen eredienstverzorgers. Een enkel district deed hiermee in 2015 ervaring op. Dat geldt ook voor de introductie van het vormingsprogramma waarvoor inmiddels een conceptleerplan is samengesteld. Ons volgend streven is de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op leren.

In het vormingsprogramma past ook de ontwikkeling van zelfleerpakketten voor e-learning. Deze heeft in 2015 even stilgelegen om voorrang te verlenen aan de vaardigheidstrainingen: presentatievaardigheden, compositie van de eredienst, gespreksleiding voor gespreksdiensten, feedback ontvangen, coaching, eredienst en religiositeit. Hieraan namen ongeveer 100 van de 700 eredienstverzorgers deel.

Enkele tientallen eredienstverzorgers zijn begonnen met het invullen van een 360°-feedbackinstrument over hun eigen erediensten. Daarnaast ontwikkelden we een belevingsonderzoek over de erediensten. Dit wordt in 2016 in de groeigemeenschappen gehouden. We hebben het aantal vaardigheden voor erediensten in 2015 tot acht uitgebreid. Deze vaardigheden (religiositeit, presentatievaardigheden, creativiteit, zelfreflectie, empathie, doelen stellen, regie houden en samenwerking) zijn bij het samenstellen van cursussen en feedbackinstrumentarium de uitgangspunten.

In december 2015 is het deelproject 'Versterking eredienst' van het programma *Zichtbaar in beweging* goedgekeurd door de verantwoordelijke stuurgroep. De resultaten worden door het Dienstencentrum inmiddels gebruikt. Vanaf 2016 verzorgt het Dienstencentrum alle vorming en training op basis van dit project.

Praktische levenswijsheid

Vanuit het project Praktische levenswijsheid zijn in 2015 drie van de vier beoogde onderwerpen uitgewerkt tot themaontmoetingen. Deze (Investeren in je relatie, Waardevol opvoeden, Zelfbewust zijn en Leven met verlies) zijn gebaseerd op de vier heilshandelingen (apostolische rituelen): huwelijksbevestiging, doop, confirmatie en sluiten van het levensboek. De themaontmoetingen zijn voor niet-leden een laagdrempelige kennismaking met de wijze waarop het genootschap helpt op levensvragen eigen antwoorden te vinden. Aanvullend hierop zijn een aantal lezingen gegeven met dezelfde onderwerpen.

In 2015 zijn drie van de vier themaontmoetingen gerealiseerd (het thema *Leven met verlies* kon niet eerder dan begin 2016 gepland worden). De bijeenkomsten waren in meerdere delen van het land, met als bedoeling een landelijk dekkend aanbod. De publiciteit pakten we op verschillende manieren aan. Hierdoor konden we meten welke manier het beste werkte. Zo zijn in een aantal plaatsen huis-aan-huis folders verspreid, in weer andere regio's driehoeksborden geplaatst en op veel plaatsen milieuvriendelijke graffiti met levensvragen op straten gespoten. De website vindhetantwoordinjezelf.nl en diverse social media bestreken het digitale domein. Van deze middelen bleek in 2015 mondelinge reclame via leden het effectiefst.

Twee van de themaontmoetingen zijn wegens te weinig aanmeldingen afgelast.

Uit de evaluatie leerden we dat we tussen de start van de regionale campagne en de themaontmoeting meer tijd moesten plannen. Ook bleek de noodzaak te investeren in de naamsbekendheid van het genootschap (dit leidde tot de radiocampagne in januari-februari 2016).

In aanloop naar de themaontmoetingen doorliepen alle begeleiders een intensieve training. Na evaluatie bleek, dat de meeste deelnemers de kwaliteit van de modules (zeer) positief kwalificeerden en in sommige gevallen om een vervolg vroegen. Dertig procent van de deelnemers was niet-apostolisch. De geleerde lessen zijn doorgevoerd voor de ontmoetingen in 2016.

Gemeenschapontwikkeling

In 2015 waren er twee landelijke conferenties. Gemeenschappen werden hier over relevante zaken geïnformeerd, wisselden onderling informatie uit en deden inspiratie op om in eigen gemeenschappen met ontwikkeling aan de gang te gaan. Gemeenschapontwikkeling is vooral een proces. Een proces dat leidt tot Energie in gemeenschappen, gericht op Continuïteit en mede gericht op het opzetten van duurzame relaties met de Omgeving; de zogenaamde ECO-logische aanpak. Dit leerproces vraagt tijd. Alle gemeenschappen zijn inmiddels op eigen wijze en in eigen tempo met ontwikkeling bezig.

Begin 2015 vroegen we welke gemeenschap het gevoel heeft klaar te zijn om expliciet voor groei te willen gaan. Zeven gemeenschappen wilden daar werk van maken. Deze groep van groeigemeenschappen wordt ondersteund vanuit de landelijke organisatie. De groep is twee maal fysiek bij elkaar gekomen en onderhoudt verder relaties via social media. Hierbij staan van en met elkaar leren en het uitwisselen van ervaringen centraal.

Een aantal proefprojecten van verschillende aard, om nieuwe vormen van samenkomen uit te proberen, hadden wisselend succes. De oprichting van het Bezinnings- en Inspiratiecentrum BIC in Lochem en het Apeldoornse initiatief LeefToday! sprongen er in positieve zin uit, een beperkt aantal andere initiatieven is gestopt of opgenomen in andere ontwikkelingen. Het Zingevingscafé Nijmegen (*voorlopige naam*) krijgt steeds duidelijker vorm, mede door de samenwerking van de jongerenkringen van Heerlen en Brunssum, veel enthousiaste lidmaten uit de gemeenschap Nijmegen en het Dienstencentrum. Beoogde opening is in 2016.

In het najaar van 2015 werden in alle gemeenschappen verschillende aspecten van gemeenschapsvorming gemeten. De resultaten worden begin 2016 besproken in het bestuur en kring van districtsverzorgers.

Crossmediale communicatie

Het Apostolisch Genootschap wil zichtbaarder zijn in de samenleving. Hierbij moeten we in het oog houden, dat de interne en externe beleving niet te ver uit elkaar lopen. Om dit te bereiken, zetten we communicatiemiddelen in die elkaar versterken en in interactie stimuleren. Dit noemen we *crossmediale communicatie*.

In 2015 heeft de projectgroep crossmediale communicatie het accent gelegd op het extern richten van de communicatie, met de nadruk op mensen van 30 tot 45 jaar met belangstelling voor zingeving en levensbeschouwing. Om deze doelgroep te bereiken en te boeien zijn in hoofdlijnen de volgende stappen gezet:

Ontwikkeling huisstijl

Voor een toegankelijker en eigentijdse uitstraling is een nieuwe huisstijl ontwikkeld met een nieuw logo, een ander beeldbeleid en een persoonlijke en directe aanspreektoon.

Apgen.nl

De website apgen.nl is aangepast aan de nieuwe huisstijl, met behoud van dezelfde techniek.

Brochure

Er is een nieuwe brochure ontwikkeld die in heldere taal uitleg geeft aan geïnteresseerden.

Regionale campagne

In het najaar is in meerdere regio's de campagne *Vind het antwoord in jezelf* gestart. Belangrijkste doel is vergroting van de naamsbekendheid van het genootschap. Tevens is de campagne bedoeld om geïnteresseerden uit te nodigen voor een themaontmoeting of lezing, waar samen gezocht wordt naar eigen antwoorden op levensvragen.

Social media

Om belangstellenden voor ons gedachtegoed nog beter te bereiken, te boeien en te binden blijft de verbetering van onze inzet van social media onze aandacht houden.

Jongerenraad

Jongeren zijn op termijn verantwoordelijk voor de continuïteit van het genootschap. Daarom hechten we eraan dat jongeren zich in toenemende mate, en op den duur blijvend, in het gedachtegoed van het genootschap blijven herkennen. Om het bestuur te helpen bij de voortdurende zoektocht naar een eigentijds en toekomstbestendig genootschap is er sinds maart 2015 een jongerenraad. Deze jongerenraad vergadert maandelijks en twee keer per jaar gezamenlijk met het bestuur. De jongerenraad geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur over ieder denkbaar onderwerp. In de raad zitten maximaal 20 jongeren uit alle regio's van het land en een uit het buitenland. De achterban van de raad bestaat uit jongeren van tussen de vijftien en dertig jaar.

Bestuurssamenstelling

In 2015 zijn de taken en portefeuilles binnen het bestuur herschikt. In de zomer van 2015 trad R. Schaasberg, verantwoordelijk voor Administratie en Financiën, Huisvesting en ICT, uit het bestuur. Per 1 september 2015 heeft het bestuur de volgende samenstelling;

- A. Wiegman (apostel en bestuursvoorzitter) - Zielsverzorging en eindverantwoordelijkheid
- J.C.W. Zwart (vice-voorzitter) - Zielsverzorging
- M.E. van Strien-van Milaan - Jeugdzaken
- H. Leeftang - Strategie, Onderzoek en Werk in de wereld
- J. van der Schaaff - Financiën en Huisvesting
- M. Kooreman - ICT en Communicatie
- L.M. Delwel-Schiphorst – Secretaris

Organisatieontwikkeling

In 2015 werkten we verder aan de organisatieontwikkeling, om zo (met de meerjarenvisie als leidraad) de bestuursvisie en ontwikkelrichtingen te ondersteunen. Daarbij zochten we steeds een balans tussen de eigenheid van gemeenschappen en de ondersteuning vanuit de landelijke organisatie (bestuur, kring van districtsvoorgangers en Dienstencentrum).

We streven er met het programma *Zichtbaar in Beweging* naar, dat tenminste tachtig procent van de gemeenschappen een heldere koers heeft en zich in die koers erkend en gesteund voelt – we zien dit als richtinggevend voor het verder ontwikkelen van de dienende organisatie.

We willen professioneel werken: we hebben in 2015 met het programma ‘performance management’ gewerkt, om van alle medewerkers de kerncompetenties verder te ontwikkelen. Dit proces is nog niet afgerond en wordt in 2016 uitgebreid met functiegerichte competenties. Daarnaast zijn we het gesprek gestart over de gevolgen van *Zichtbaar in Beweging* voor het werken in het genootschap in het algemeen. Dit leidde tot een voorstel van het MT aan het bestuur over heroriëntatie van de algehele werkwijze van het Dienstencentrum. Uitgangspunt daarbij is een multidisciplinaire aanpak van projecten. Dit wordt in 2016 ingevoerd.

We willen professioneel werken, maar vooral ook vraaggestuurd, flexibel en met een luisterend oor naar gemeenschappen: zo ontstaat een natuurlijke wisselwerking tussen organisatie en gemeenschappen. Ook in 2015 hebben we diverse personeelwijzigingen gehad. Het bestuur wil (als in voorafgaande jaren) bij vacatures de noodzaak van invulling beoordelen. Uitgangspunt is dat de vaste formatie niet toeneemt.

Sinds 1 oktober 2013 bestaat het managementteam op het Dienstencentrum uit Lily Delwel (voorzitter), Kier van der Wal (hoofd afdeling inhoud) en Marcel Kroonenberg (hoofd afdeling beheerszaken). Dit team is, waar het gaat om dienstverlening naar gemeenschappen, verantwoordelijk voor het resultaat. Het team geeft leiding aan het Dienstencentrum, zorgt dat bestuursbesluiten worden uitgevoerd en brengt vraagstukken vanuit gemeenschappen onder de aandacht van het bestuur.

JAARCIJFERS 2015

Toelichting op de jaarcijfers 2015

Algemeen

Het resultaat uit gewone bedrijfsuitvoering voor koersresultaat effecten bedraagt 4,2 miljoen (negatief). Het koersresultaat op effecten bedraagt 3,9 miljoen (positief). Gecorrigeerd voor bijzondere baten en lasten bedraagt het eindresultaat 0,1 miljoen (positief).

Het eigen vermogen van 444 miljoen euro is gelijk aan het vorig verslagjaar. Daarmee is er nog steeds sprake van een kerngezonde financiële situatie. Door dalende inkomsten en stijgende lasten staat het toekomstig resultaat uit gewone bedrijfsuitoefeningen onder druk.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2015

Aanbiedingen

Het totaal bedrag aan aanbiedingen (excl. incidentele schenkingen en nalatenschappen) was in 2015 lager dan in 2014. Deze daling is grotendeels toe te schrijven aan de wekelijkse aanbiedingen (incl. de girale aanbiedingen). Het aandeel van de giraal gebrachte aanbiedingen is toegenomen en bedraagt 24% van de wekelijkse aanbiedingen.

Overige inkomsten

De huurinkomsten hebben grotendeels betrekking op permanente verhuur van woningen naast de tijdelijke verhuur van plaatsen van samenkomst.

Financiële baten en koersresultaat effecten

De rentebaten verkregen uit obligaties staan onder sterke invloed van de dalende markrente. Dalende koerswaarden zijn de oorzaak van sterk negatieve onrealiseerde koersresultaten.

Personeel

De formatie per ultimo van het jaar is in 2015 gestegen met 4,7fte naar 43,1fte. De stijging is grotendeels toe te rekenen aan het programma Zichtbaar in Beweging.

Pensioenlasten

De stijging van de pensioenlasten wordt voornamelijk veroorzaakt door de dotatie pensioenvoorziening in eigen beheer. De rekenrente die wordt gehanteerd voor de berekening van de voorziening is gedaald van 2,07% naar 1%.

Werkzaamheden derden

De ICT projecten 'Herziening bedrijfssoftware' en 'aanpassing Website' en het programma Zichtbaar in Beweging veroorzaken de stijging van de kosten werkzaamheden derden.

Bouwkundige kosten

De bouwkundige kosten vertonen van jaar op jaar een wisselend niveau als gevolg het meerjarenonderhoudsplan.

Overige kosten onroerend goed

Bij de verlenging van de huurovereenkomst voor de plaats van samenkomst Zeist is een aanmerkelijk lager huurprijs bedongen. In 2015 hebben zich geen huur-kosten voorgedaan in relatie tot ingrijpende renovaties.

Bij de eindafrekening energiekosten in 2015 is er een substantiële teruggave ontvangen over het jaar 2014.

Organisatiekosten

Advieskosten huisvesting

De kosten 2015 zijn aanmerkelijk gestegen doordat er onder meer advies is ingewonnen met betrekking tot de gewenste verkoop van de plaats van samenkomst Doetinchem en de aanpassingen aan de plaats van samenkomst Delft.

Automatisering

De automatiseringskosten zijn met name toegenomen door websiteaanpassingen voor Zichtbaar in Beweging.

Donaties

In het jaar 2015 zijn de voornaamste donaties gedaan aan *WereldWijd voor Kinderen*, *Stichting Les Oiseaux Bleus*, *Stichting Ideële Zingevingsontmoetingen*, *Stichting Bootvluchteling*, *The WakaWaka Foundation* en aan de *Vrije Universiteit Amsterdam* in het kader van het project *Oral History*.

Financiële hulpverlening

In 2015 zijn er naast de jaarlijkse kosten voor ingehuurde schuldhulpverlening geen substantiële afboekingen gedaan van risicovolle verstrekte lening.

Kosten public relations en externe communicatie

De rebranding van communicatiemiddelen en de landelijke campagne leiden tot een aanzienlijke stijging van de kosten voor public relations.

Auto-, reis- en verblijfkosten

De lagere autokosten zijn toe te rekenen aan substantieel lagere exploitatielasten bij beëindiging van contracten van verkochte auto's.

Kosten van samenkomsten

In de kosten voor plaatselijke samenkomsten zijn met ingang van 2015 begrepen de kopieerkosten, schoonmaakkosten, tuinonderhoud en overige materialen. De vergelijkende cijfers van 2014 en de begroting zijn hierop aangepast.

In 2015 zijn de Zangerssamenkomsten in eigen plaatsen van samenkomsten gehouden. Hierdoor zijn de kosten gedaald ten opzicht van 2014.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
BATEN			
Aanbiedingen	2.566.404	2.665.000	2.751.106
Schenkeningen en nalatenschappen	175.859	125.000	380.898
Overige inkomsten	165.953	134.717	171.068
Financiële baten	8.157.570	10.277.357	10.474.610
Som der baten	11.065.786	13.202.074	13.777.682
LASTEN			
Personeelslasten	4.168.518	4.402.589	3.438.824
Afschrijvingen	4.119.102	4.023.000	4.143.524
Bouwkundige kosten	2.868.927	3.337.592	3.199.288
Overige kosten onroerend goed	1.178.596	1.480.148	1.498.674
Organisatiekosten	1.541.996	1.687.526	1.076.439
Auto-, reis- en verblijfkosten	290.118	362.750	372.540
Kosten van samenkomsten	701.511	774.450	720.860
Drukwerk en portokosten	366.295	431.053	348.898
Som der lasten	15.235.063	16.499.108	14.799.047
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór koersresultaat effecten	4.169.277-	3.297.034-	1.021.365-
Koersresultaat effecten	3.907.535	-	15.294.083
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	261.742-	3.297.034-	14.272.718
Bijzondere baten	386.938		549.308
RESULTAAT	125.196	3.297.034-	14.822.026
Resultaat	125.196		14.822.026
Koersresultaat effecten ongerealiseerd	1.589.730-		15.488.988-
SALDO	1.464.534-		666.962-

De staat van baten en lasten over 2015 is ontleend aan de door het bestuur van Het Apostolisch Genootschap op 16 maart 2016 vastgestelde jaarrekening. Bij deze jaarrekening is door Auren Audit & Assurance Amersfoort B.V op 16 maart 2016 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Zie voor een toelichting op de cijfers het lidmatenjaarrverslag 2015

Woord van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is volgens de statuten verantwoordelijk voor het toezicht op het beleid van het bestuur van het Apostolisch Genootschap en de uitvoering daarvan. Wijziging van statuten, de jaarstukken en de begroting hebben goedkeuring van de raad nodig. Handvatten voor het uitoefenen van het toezicht zijn wet- en regelgeving, statuten, regels voor financiële verslaggeving, procedures voor interne controle en risicobeheersing. In brede zin is het houden van toezicht gericht op het waarborgen van de continuïteit van het Apostolisch Genootschap door goed financieel beheer, een gedegen organisatie, betrokken en geïnspireerde mensen en een gefundeerd eigentijds geloofsverhaal. Door het beheer van het bestuur op deze punten kritisch te volgen en gevraagd en ongevraagd advies te verstrekken, levert de raad haar bijdrage daaraan.

De raad heeft in 2015 vijf keer regulier overlegd met het bestuur. Waar nodig is extra overleg gevoerd tussen de raad en het bestuur, of door delegaties - afhankelijk van het onderwerp. Er is gesproken over krachtige zielsverzorging, de activiteiten en ontwikkeling van het Dienstencentrum, de instelling onafhankelijke klachtencommissie en de invoering van een verklaring omtrent gedrag (VOG) voor jeugdverzorgers - eventueel uit te breiden naar alle geestelijk verzorgers. In het kader van een goede samenwerking hebben raad en bestuur gesproken over de wenselijkheid van een huishoudelijk reglement. Gedurende het jaar is de raad goed geïnformeerd over de eerste concrete stappen van het project Zichtbaar in Beweging (ZIB). Het is een spannend proces en er is tijd nodig om de effectiviteit van deze stappen te kunnen bepalen. In december is met het bestuur vastgesteld dat er sprake is van een toenemende financiële afhankelijkheid van de opbrengsten van het vermogen van het genootschap. Er is afgesproken dat er kritisch naar diverse posten wordt gekeken en daarna zal de begroting opnieuw worden voorgelegd. Bovendien is afgesproken in 2016 te werken aan een gedegen financieel meerjarenplan met heldere toetsingscriteria.

In 2015 heeft er een soepele overgang naar een nieuwe samenstelling van de raad plaatsgevonden. Er is gezocht naar spreiding over verschillende gemeenschappen en districten en naar de expertise die nodig is binnen de Raad van Toezicht. Met dank kijken we terug op de jarenlange inzet en betrokkenheid van broeder Riemers en broeder Anbeek van der Meijden.

A.A. Anbeek van der Meijden

M.W. Kemperman-Eenschoten

R.A. Koornstra

M.E. Lip (*lid m.i.v. 1 januari 2016*)

P.D. Trumpie

D. Riemers (*voorzitter 2015*)

F. Middel (*lid en voorzitter m.i.v. 1 januari 2016*)